

23
MÜ'MİNÛN SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 118 âyettir. Sûre, adını birinci âyette geçen "el-Mü'minûn" kelimesinden almıştır. "el-Mü'minûn", mü'minler demektir. Müşriklere son uyarı niteliğindeki bu sûrede, mü'minlerin zafere ulaşacakları, kötülerin cezaya çarptırılacağı konu edilmektedir.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

1. Mü'minler, gerçekten kurtuluşa ermişlerdir.
2. Onlar ki, namazlarında derin saygı içindedirler.
3. Onlar ki, faydasız işlerden ve boş sözlerden yüz çevirirler.
4. Onlar ki, zekâtı öderler.
5. Onlar ki, ırzlarını korurlar.
6. Ancak eşleri ve ellerinin altında bulunan cariyeleri bunun dışındadır. Onlarla ilişkilerinden dolayı kınanmazlar.
7. Kim bunun ötesine geçmek isterse, işte onlar haddi aşanlardır.
8. Yine onlar ki, emanetlerine ve verdikleri sözlere riâyet ederler.
9. Onlar ki, namazlarını kılmağa devam ederler.
10. İşte bunlar varis olanların ta kendileridir.
11. Onlar Firdevs cennetlerine varis olurlar. Onlar orada ebedî kalacaklardır.
12. Andolsun, biz insanı, çamurdan (süzülmüş) bir özden yarattık.
13. Sonra onu az bir su (meni) hâlinde sağlam bir karargâha (ana rahmine) yerleştirdik.

14. Sonra bu az suyu "alaka"[1] hâline getirdik. Alakayı da "mudga"[2] yaptık. Bu "mudga"yı da kemiklere dönüştürdük ve bu kemiklere de et giydirdik. Nihayet onu bambaşka bir yaratık olarak ortaya çıkardık. Yaratanların en güzeli olan Allah'ın şânı ne yücedir!

15. Sonra (ey insanlar) siz bunun ardından muhakkak öleceksiniz.

16. Sonra yine muhakkak siz, kıyamet gününde (tekrar) diriltileceksiniz.

17. Andolsun, biz sizin üzerinizde yedi yol yarattık.[3] Biz yarattıklarımızdan habersiz değiliz.

18. Biz, gökten belli bir ölçüde yağmur yağdırdık da (faydalanmanız için) onu yeryüzünde tuttuk. Bizim onu tamamen gidermeye de muhakkak gücümüz yeter.

19. Onunla sizin için hurma bahçeleri ve üzüm bağları meydana getirdik. Bu bağ ve bahçelerde sizin için pek çok meyveler vardır ve siz onlardan yiyorsunuz.

20. Yine o su ile Sîna dağında biten bir ağaç (zeytin ağacı) yarattık ki hem yağ, hem de yiyenlere katık verir.

21. Hayvanlarda sizin için elbette bir ibret vardır. Onların içlerindeki sütten size içiririz. Onlarda sizin için daha birçok faydalar da vardır ve onlardan yersiniz de.

22. Onların üzerinde ve gemilerde taşınırsınız.

---

1 . *"Alaka"; erkeğin spermiyle döllenmiş yumurtadan bir hafta zarfında oluşan hücre topluluğunun rahim cidarına asılıp gömülmüş şekli demektir.*

2 . *"Mudga"; ceninin, üzerinde diş izlerini andıran şekiller taşıyan henüz uzuvları oluşmamış şekli demektir. Ceninin ana rahminde geçirdiği evreler için ayrıca bakınız: Hac sûresi, âyet, 5.*

3 . *"Yedi yol" ifadesi ile güneş sisteminde yer alan, dünya dışındaki yedi gezegenin yörüngelerine işaret ediliyor olabilir. Bu ifade, "gökteki yedi yıldız sistemi", "yedi gök tabakası" diye de açıklanmıştır.*

23. Andolsun biz, Nûh'u kendi kavmine peygamber olarak gönderdik de, "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka hiçbir ilâhınız yoktur. Allah'a karşı gelmekten hâlâ sakınmaz mısınız?" dedi.

24. Bunun üzerine kendi kavminden inkâr eden ileri gelenler şöyle dediler: "Bu ancak sizin gibi bir beşerdir, size üstünlük taslamak istiyor. Eğer Allah dileseydi, bir melek gönderirdi. Biz önceki atalarımızdan böyle bir şey duymadık."

25. "Bu, ancak cinnet getirmiş bir adamdır. Öyle ise bir müddet onu gözetleyiniz."

26. (Nûh), "Rabbim! Beni yalanlamalarına karşı bana yardım et!" dedi.

27. Bunun üzerine Nûh'a, "Bizim gözetimimiz altında ve vahyimize göre o gemiyi yap" diye vahyettik. "Bizim emrimiz gelip de tandır kaynamaya başlayınca, (sular coşup taştığında Nûh'a) dedik ki: "Her cins canlıdan (erkekli dişili) birer çift, bir de kendileri aleyhinde daha önce hüküm verilmiş olanlardan başka aileni gemiye al ve zulmeden kimseler hakkında bana hiç yalvarma! Şüphesiz onlar suda boğulacaklardır."[4]

28. Sen ve beraberindeki kimseler, gemiye bindiğiniz zaman: "Bizi zalim kavmin elinden kurtaran Allah'a hamd olsun" de.

29. Yine de ki: "Ey Rabbim! Beni bereketli bir yere kondur. Sen, konuk edenlerin en hayırlısısın."

30. Şüphesiz bu olayda ibretler vardır. Biz gerçekten (kullarımızı) imtihan ederiz.

31. Sonra onların (Nûh kavminin) ardından başka bir nesil yarattık.

32. Onlara, kendilerinden, "Allah'a kulluk edin, sizin O'ndan başka hiçbir ilâhınız yoktur, hâlâ O'na karşı gelmekten sa-

---

4. *Aynı olayla ilgili olarak bakınız: Hûd sûresi, âyet, 40.*

kınmaz mısınız?" diye öğüt veren bir peygamber gönderdik.

33. O peygamberin kavminden, Allah'ı inkâr eden, ahireti yalanlayan ve bizim dünya hayatında kendilerine bol bol nimet verdiğimiz ileri gelenler şöyle dediler: "O da ancak sizin gibi bir insandır. Sizin yediğiniz şeylerden yiyor, içtiğiniz şeylerden içiyor."

34. "Andolsun, kendiniz gibi bir beşere itaat ederseniz mutlaka ziyana uğrarsınız."

35. "O, öldüğünüz, toprak ve kemik hâline geldiğiniz zaman sizin tekrar mutlaka (diriltilip) çıkarılacağınızı mı vaad ediyor?"

36. "Hâlbuki bu size vaad olunan şey, ne kadar da uzak!"

37. "Hayat, bu dünya hayatından ibarettir. Ölürüz ve yaşarız. Biz tekrar diriltilecek değiliz."

38. "Bu, Allah'a karşı yalan uyduran bir kimseden başkası değildir. Biz ona inanmayız."

39. O peygamber, "Ey Rabbim! Yalanlamalarına karşı bana yardım et!" dedi.

40. Allah, "Yakın zamanda mutlaka pişman olacaklardır!" dedi.

41. Derken onları o korkunç ses, kaçınılmaz olarak kıskıvrak yakalayıverdi de kendilerini çör çöp yığını hâline getirdik. Zalimler topluluğu, Allah'ın rahmetinden uzak olsun!

42. Sonra bunların arkalarından başka nesiller yarattık.

43. Hiçbir ümmet, kendi ecelinin önüne geçemez, onu geciktiremez de.

44. Sonra arka arkaya peygamberlerimizi gönderdik. Her ümmete kendi peygamberi geldikçe, onu yalanladılar. Biz de onları birbiri ardından helâk ettik ve onları birer ibretli hikâye yaptık. Artık inanmayan bir kavim, Allah'ın rahmetinden uzak olsun!

45, **46**. Sonra Mûsâ ve kardeşi Hârûn'u mucizelerimizle ve apaçık bir delille Firavun ve ileri gelenlerine peygamber olarak gönderdik de (onlar) büyüklük tasladılar ve kendilerini büyük görüp böbürlenen bir topluluk oldular.

47. Bu yüzden, "Kavimleri bize kul köle iken, bizim gibi iki insana mı inanacağız" dediler.

48. Böylece ikisini de yalanladılar, bu yüzden de helâk edilenlerden oldular.

49. Andolsun, hidayete ersinler diye Mûsâ'ya Kitab'ı (Tevrat'ı) verdik.

50. Meryem oğlu İsa'yı ve annesini büyük bir mucize kıldık ve her ikisini de oturmaya elverişli, akarsulu yüksek bir yere yerleştirdik.

51. (Biz bütün peygamberlere şöyle dedik:) Ey peygamberler! Temiz şeylerden yiyiniz ve iyi ameller işleyiniz. Doğrusu ben, sizin yaptığınız şeyleri tamamen bilirim.

52. Şüphesiz bu (İslâm), tek bir din olarak sizin dininizdir. Ben de Rabbinizim. Öyle ise bana karşı gelmekten sakının.

53. (İnsanlar ise, din) işlerini kendi aralarında parça parça ettiler. Her grup kendinde bulunan ile sevinmektedir.

54. Ey Muhammed! Sen onları bir zamana kadar, gaflet ve şaşkınlıklarıyla baş başa bırak!

55, **56**. Kendilerine bol bol verdiğimiz mal ve evlatla onların iyiliğine koştuğumuzu mu sanıyorlar? Hayır, onlar farkına varmıyorlar!

57. Rablerinin azametinden korkup titreyenler,

58. Rablerinin âyetlerine inananlar,

59. Rablerine ortak koşmayanlar,

60. Rabblerine dönecekleri için verdiklerini kalpleri ürpererek verenler,

61. İşte bunlar hayır işlerine koşuşurlar ve o uğurda öne geçerler.

62. Biz hiçbir kimseye gücünün yettiğinden fazla yük yüklemeyiz. Katımızda hakkı söyleyen bir kitab vardır. Onlar zulme, haksızlığa uğratılmazlar.

63. Ancak kâfirlerin kalbleri bu Kur'an'a karşı bir gaflet içindedir. Onların bundan başka yapageldikleri birtakım (kötü) işleri de vardır.

64. Nihayet refah ve bolluk içinde olanlarını azapla kıskıvrak yakaladığımız zaman, bakmışsın ki feryat edip duruyorlar.

65. Boşuna feryat edip durmayın bugün. Zira bizden yardım görmeyeceksiniz.

66, **67**. Çünkü âyetlerim size okunurdu da siz buna karşı büyüklük taslayarak arkanızı döner, geceleyin toplanıp hezeyanlar savururdunuz.

68. Onlar bu sözü (Kur'an'ı) hiç düşünmediler mi? Yoksa kendilerine, önceki atalarına gelmeyen bir şey mi geldi?

69. Ya da onlar henüz kendi peygamberlerini tanımadılar da o yüzden mi onu inkâr ediyorlar?

70. Yoksa "O cinnet getirmiş" mi diyorlar? Hayır o, onlara hakkı getirdi. Hâlbuki onların pek çoğu haktan hoşlanmamaktadırlar.

71. Eğer hak onların arzularına uysaydı, gökler ile yer ve onlarda bulunanlar elbette bozulur giderdi. Hayır, biz onlara şereflerini (Kur'an'ı) getirdik. Onlar ise bu şereflerinden yüz çeviriyorlar.

72. Ey Muhammed! Yoksa sen onlardan bir vergi mi istiyorsun (da inanmıyorlar)? Rabbinin vergisi daha hayırlıdır. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

73. Şüphesiz sen onları doğru bir yola çağırıyorsun.

74. Fakat ahirete inanmayanlar, ısrarla bu yoldan çıkmaktadırlar.

75. Biz onlara merhamet edip başlarına gelen zararı giderseydik, yine de azgınlıkları içinde bocalayıp kalırlardı.

76. Andolsun, biz onları azap ile kıskıvrak yakaladık da yine Rablerine boyun eğmediler ve O'na yalvarıp yakarmadılar.

77. Sonunda onlara şiddetli bir azap kapısı açtığımızda bir de bakarsın onun içinde ümitsizliğe düşüvereceklerdir.

78. Hâlbuki O, sizin için kulakları, gözleri ve gönülleri yaratandır. Ne kadar az şükrediyorsunuz!

79. O, sizi yeryüzünde yaratıp türetendir. Sadece O'nun huzurunda toplanacaksınız.

80. O, diriltendir, öldürendir. Gece ile gündüzün birbirini takib etmesi de O'na aittir. Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?

81. Hayır onlar, öncekilerin söyledikleri sözler gibi sözler ettiler.

82. Dediler ki: "Gerçekten biz, ölüp bir toprak ve kemik yığını hâline geldikten sonra mı tekrar diriltileceğiz?"

83. Andolsun, biz de bizden önce atalarımız da bununla tehdit edildik. Bu, öncekilerin uydurduğu masallardan başka bir şey değildir.

84. De ki: "Eğer biliyorsanız söyleyin: Yer ve yerde bulunanlar kime aittir?"

85. "Allah'ındır" diyecekler. "Öyle ise siz hiç düşünüp öğüt almaz mısınız?" de.

86. De ki: "Yedi kat göklerin Rabbi, büyük Arş'ın Rabbi kimdir?"

87. "Allah'ındır" diyecekler. "Öyle ise O'na karşı gelmekten sakınmaz mısınız?" de.

88. De ki: "Eğer biliyorsanız söyleyin: Her şeyin hükümranlığı

elinde olan, kendisi koruyan, kendisine karşı korunulamaz olan kimdir?"

89. "Allah'ındır" diyecekler. "Öyle ise nasıl aldanıyorsunuz?" de.

90. Hayır, biz onlara gerçeği getirdik, fakat onlar kesinlikle yalancıdırlar.

91, **92**. Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla birlikte başka hiçbir ilâh yoktur. Öyle olsaydı, her ilâh kendi yarattığını alır götürür ve mutlaka birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı. Gaybı da, görülen âlemi de bilen Allah, onların yakıştırdığı nitelemelerden uzaktır. Onların koştukları ortaklardan çok yücedir.

93, **94**. De ki: "Ey Rabbim! Onlara yöneltilen tehditleri bana mutlaka göstereceksen, beni o zalim milletin içinde bulundurma."

95. Bizim onlara yöneltiğimiz tehditleri sana göstermeye elbette gücümüz yeter.

96. Kötülüğü, en güzel olan şeyle uzaklaştır. Biz onların yakıştırmakta oldukları şeyleri daha iyi biliriz.

97. De ki: "Ey Rabbim! Şeytanların vesveselerinden sana sığınırım."

98. "Ey Rabbim! Onların benim yanımda bulunmalarından da sana sığınırım."

99, **100**. Nihayet onlardan birine ölüm gelince, "Rabbim! Beni dünyaya geri gönderiniz ki, terk ettiğim dünyada salih bir amel yapayım" der. Hayır! Bu, sadece onun söylediği (boş) bir sözden ibarettir. Onların arkasında, tekrar dirilecekleri güne kadar (devam edecek, dönmelerine engel) bir perde (berzah) vardır.

101. Biz bütün peygamberlere şöyle dedik: Sûr'a[5] üfürüldüğü za-

5. *"Sûr", üfürülmesi ile kıyametin kopacağı, mahiyeti bizce bilinmeyen bir tür boru demektir.*

man, (işte) o gün ne aralarında soy-sop yakınlığı kalacak, ne de birbirlerini arayıp soracaklardır.

102. Artık kimin tartıları ağır gelirse, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

103. Kimlerin de tartıları hafif gelirse, işte onlar da kendilerini ziyana uğratanların ta kendileridir. Onlar cehennemde ebedî kalacaklardır.

104. Ateş yüzlerini yalar ve onlar orada sırıtır kalırlar.

105. Allah, "Âyetlerim size okunuyordu da siz onları yalanlıyordunuz, değil mi?" der.

106. Onlar da şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Biz azgınlığımıza yenik düştük ve sapık bir toplum olduk."

107. "Ey Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. Eğer (tekrar günaha) dönersek şüphesiz kendimize zulmetmiş oluruz."

108. Allah, "Aşağılık içinde kalın orada, artık benimle konuşmayın!" der.

109. Kullarımdan, "Ey Rabbimiz! Biz inandık, bizi bağışla, bize merhamet et, sen merhamet edenlerin en hayırlısısın" diyen bir grup var idi.

110. Siz ise onlarla alay ediyordunuz. O kadar ki onlar size beni anmayı unutturdu. Onlara hep gülüyordunuz.

111. Sabretmiş olmaları sebebiyle, bugün ben onları mükâfatlandırdım. Şüphesiz onlar başarıya erenlerin ta kendileridir.

112. Allah, (inkârcılara) "Yeryüzünde kaç sene kaldınız?" diye sorar.

113. Onlar, "Bir gün, ya da bir günden daha az bir süre kaldık. Hesap tutanlara sor" derler.

114. Allah, şöyle der: "Çok az bir zaman kaldınız. Keşke bunu (daha önce) bilmiş olsaydınız."

115. "Sizi boşuna yarattığımızı ve bize tekrar döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?"

116. Gerçek hükümdar olan Allah, yücedir. O'ndan başka hiç ilâh yoktur. O, şerefli ve yüce Arş'ın Rabbidir.

117. Kim, hakkında hiçbir delili olmadığı hâlde Allah ile birlikte başka bir ilâha taparsa, onun hesabı ancak Rabbi katındadır. Şüphesiz kâfirler asla kurtuluşa eremezler.

118. De ki: "Rabbim! Bağışla, merhamet et. Çünkü sen merhamet edenlerin en hayırlısısın!"

